

ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΕΝ ΒΡΙΣΚΟΥΝ ΟΥΤΕ (ΥΔΡΟΓΟΝ)ΑΝΘΡΑΚΕΣ;

ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΚΑΙ «ΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ» ΣΤΗΝ ΑΛΗΘΟΑΟΖ, 2011-2018 AND BEYOND

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΕΤΡΕΛΑΪΚΩΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

Η ιστορία των οριοθετήσεων των θαλασσιών ζωνών είναι χαρακτηριστικά κρυπτική με τον τρόπο που συνηθίζεται για τέτοια ζητήματα· παρ' όλα αυτά μπορεί κανείς να ανασύρει ορισμένα βασικά γεγονότα. Το 2003, μαζί με την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το αληθοκράτος της Κύπρου θυμήθηκε τη «Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας του ΟΗΕ» που είχε υπογραφεί τριάντα χρόνια πριν, το μακρινό 1982, και «ξεκίνησε συνομιλίες» με τα γειτονικά του κράτη με θέμα την «οριοθέτηση της ΑΟΖ». Το θέμα σέρνεται έκτοτε.

Η συμφωνία με την Αίγυπτο ήταν η πιο εύκολη. Φαίνεται πως υπογράφηκε τον Φλεβάρη του 2003.

Η συμφωνία με το κράτος του Λιβάνου υποτίθεται πως ολοκληρώθηκε τον Γενάρη του 2007, αλλά είναι μια συμφωνία «την οποία η Βηρυττός δεν έχει ακόμη επικυρώσει», μια διατύπωση που στην πραγματικότητα σημαίνει πως δεν υπάρχει καμία συμφωνία οριοθέτησης.¹

Η συμφωνία με την Ελλάδα ουδέποτε έλαβε χώρα, παρότι οι αληθοκύπριοι προσπάθησαν να θέσουν το θέμα ήδη από το 2003.²

Η Τουρκία και οι Τουρκοκύπριοι, προφανώς, ουδέποτε ενοχλήθηκαν σχετικά.

Τέλος, η συμφωνία με το κράτος του Ισραήλ υπογράφηκε τον Δεκέμβριο του 2010.

Συνοψίζουμε γιατί ο κόσμος τείνει να μπερδεύεται: το 2003 οι αληθοκύπριοι θυμήθηκαν μια συμφωνία του 1982. Το 2010, έπειτα από επτά έτη προσπαθειών, είχαν συμφωνία σχετικά με τις «θαλάσσιες ζώνες τους» με την Αίγυπτο (2003) και κανέναν μα κανέναν άλλον.

Όπως ξέρουν οι τακτικοί αναγνώστες μας, ήταν ακριβώς το Καλοκαίρι του 2010 που ο ελληνικός δημόσιος λόγος ανακάλυψε, μέσα σε περίπου ένα μήνα, την έννοια της «ΑΟΖ», το «Καστελόριζο» τα «πετρέλαια της Ανατολικής Μεσογείου» και τη συμμαχία με το Ισραήλ.³ Το όλο θέμα είχε κάτι το μαγικό: επί επτά ολόκληρα χρόνια οι αληθοκύπριοι προσπαθούσαν να κανονίσουν τα περί των θαλασσιών ζωνών και των «πετρελαίων», «δίδως να πάρει κανείς μυρωδιά». ⁴ Κι όμως, μέχρι τον «μαγικό Ιούνιο» του 2010, το ελληνικό κράτος παρίστανε πως τίποτα δεν συνέβαινε και ο «ελληνικός λαός» δεν είχε ιδέα, ούτε για αληθοΑΟΖ, ούτε για πετρέλαια και αέρια, ούτε για Αιγύπτιους και Ισραηλινούς φίλους. Η ενατική εξοικείωση με όλες αυτές τις «νέες έννοιες» ήταν έργο των επόμενων μηνών και διέθετε μια χαρακτηριστικά ευτράπελη όψη.⁵

Η στρατηγική του ελληνικού κράτους καθεαυτή, ήταν πολύ λιγότερο ευτράπελη. Η ισχυρή εικονογραφία του «Γιωργάκη στο Καστελόριζο», παρίστανε πως όλα τούτα συνδέονταν με την «κρίση δημοσίου χρέους». Αλλά η πραγματική αναφορά των κινήσεων του ελληνικού κράτους ήταν το ξέσπασμα της παγκόσμιας καπιταλιστικής κρίσης όπως εκφράστηκε από το 2008 και μετά: όχι μόνο ως «οικονομικό γεγονός», αλλά και ως αναζωπύρωση του διακρατικού ανταγωνισμού. Αυτή η δεύτερη όψη υπογραμμίστηκε από την «αποχώρηση» των ΗΠΑ από το Ιράκ το 2010-2011, κίνηση που αποτέλεσε το εναρκτήριο λάκτισμα της επόμενης φάσης της διάλυσης της Μέσης Ανατολής.⁶ Οι κινήσεις του ελληνικού κράτους στην Ανατολική Μεσόγειο ήταν εξαιρετικά επίκαιρες. Είναι εξαιτίας αυτού του επίκαιρου χαρακτήρα που το κράτος του Ισραήλ συναίνεσε «αθόρυβα και οριστικά» στον καθορισμό «θαλασσιών ζωνών» με την αληθοκύπρο, ακριβώς τον Δεκέμβριο του 2010.⁷

Έκτοτε η ανάμιξη του ελληνικού κράτους στα τουρκικά προβλήματα απέκτησε μια γεωλογική όψη. Όντως, οι «γεωλογικοί» οργανισμοί που συστάθηκαν στα επόμενα χρόνια, όπως η «Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων», ανέλαβαν την εμπλοκή της «γεωλογίας» με τον διακρατικό ανταγωνισμό. Ένα τρανταχτό σχετικό παράδειγμα είναι ο νόμος 4001/2011 «Για τη Λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και Δίκτυα Μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες Ρυθμίσεις». Μεταξύ άλλων, ο νόμος τροποποιούσε τον νόμο 2289/1995 περί «Αναζήτησης, Έρευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων», προσθέτοντας την εξής παράγραφο:

Ελλείψει συμφωνίας οριοθέτησης με γειτονικά κράτη των οποίων οι ακτές είναι παρακείμενες ή αντικείμενες με τις ελληνικές ακτές, το εξωτερικό όριο της υφαλοκρηπίδας και της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης (αφ' ης κηρυχθεί) είναι η μέση γραμμή, κάθε σημείο της οποίας απέχει ίση απόσταση από τα εγγύτερα σημεία των γραμμών βάσης (τόσο ηπειρωτικών όσο και νησιωτικών) από τις οποίες μετράται το εύρος της αιγιαλίτιδας ζώνης.⁸

Αν δεν το καταλάβατε, ο νόμος «περί υδρογονανθράκων» ασχολούνταν με πολύ περισσότερα από «υδρογονάνθρακες». Εισήγαγε την απόφαση του ελληνικού κράτους να χρησιμοποιήσει τη «Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας» του 1982 στη διαπραγμάτευση των ελληνοτουρκικών σχέσεων, μια κίνηση την οποία το ελληνικό κράτος δεν είχε αποτολμήσει επί τριάντα χρόνια.⁹ Συνέχιζε δηλώνοντας ότι, όταν αυτή η σύμβαση λέει «γραμμές βάσης», εννοεί «γραμμές βάσης» που χαράσσονται από «ηπειρωτικές και νησιωτικές περιοχές», δηλαδή από το Καστελόριζο. Και κατέληγε επισημαίνοντας ότι σε περίπτωση που κάποιος από τους γείτονες δεν συμφωνεί με την ελληνική ερμηνεία των αποφάσεων του ΟΗΕ, το ελληνικό κράτος θα την επιβάλλει «μονομερώς», όπως λένε σε αυτούς τους κύκλους όταν θέλουν να πουν «με τη βία».¹⁰

Αυτός ο νόμος ψηφίστηκε τον Αύγουστο του 2011, ένα χρόνο μετά την πρώτη επίσκεψη ισραηλινού προέδρου στη χώρα. Αμέσως, στις 19 Σεπτεμβρίου του 2011, η «Noble Energy», που είχε συμφωνήσει σχετικά με τους αληθοκύπριους από το 2008,¹¹ αποφάσισε πως οι καιροί ήταν ώριμοι για να ξεκινήσει έρευνες για φυσικό αέριο στο «Οικόπεδο 12».¹² Δύο μέρες μετά, στις 21 Σεπτεμβρίου του 2011, η Τουρκία αποφάσισε να απαντήσει: υπέγραψε συμφωνία οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας με το «ψευδοκράτος», διαβίβασε τις συντεταγμένες στον ΟΗΕ και άρχισε να διακηρύττει πως οι συμφωνίες των αληθοκυπρίων ήταν «παράνομες» και «μονομερείς» και θα αντιμετωπιστούν επίσης «μονομερώς».¹³

Η γεώτρηση που έλαβε χώρα στο «οικόπεδο 12» τον Σεπτέμβριο του 2011, παρέμεινε η μοναδική φορά που κάτι τέτοιο αποτολμήθηκε στην κυπριακή «ΑΟΖ», μέχρι πολύ πρόσφατα. Αν έχει σημασία, το «κοίτασμα φυσικού αερίου» που «ανακαλύφθηκε» το 2011, έχει την ονομασία «Αφροδίτη». Το μέγεθός του «εκτιμήθηκε» στα 4,5 tcf (τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια). Η εκμετάλλευσή του θεωρείται ασύμφορη λόγω του βάθους της θάλασσας (1700 μέτρα), της «δύσκολης» σύστασης του υπεδάφους και της χαμηλής τιμής του φυσικού αερίου. Εκτός από όλα αυτά, σε στιγμές λιγότερο αρμονικής

ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ

(
μακροσκελε
ίσαπόψειςμ
εμικρούλες
φωτό
)

συνεργασίας με την έτερη γαλανόλευκη της περιοχής, το ισραηλινό κράτος θεωρεί πως ένα κομμάτι του «κοιτάσματος» δεν ανήκει στους αληθοκύπριους, αλλά στο ίδιο.¹⁴

Από την άλλη, το «κοίτασμα Αφροδίτη», μαζί με το «οικόπεδο 12» που το περιέχει, διαθέτει πολύ μεγαλύτερη πολιτική σημασία: η γεώτρηση στο «οικόπεδο 12» υπήρξε η πρώτη φορά που η αληθοκύπρος διεκδίκησε πως ο βυθός και η θάλασσα νότια από το νησί είναι αποκλειστικά ελληνοκυπριακά. Ότι οι τουρκοκύπριοι δεν έχουν κανένα δικαίωμα πάνω τους. Τουλάχιστον μέχρι να λυθεί το κυπριακό, που όπως καταλάβαμε πρόσφατα δεν θα λυθεί ποτέ γιατί οι Έλληνες δεν θέλουν τέτοιο πράγμα. Με λίγα λόγια, η όλη υπόθεση είχε πολύ μεγαλύτερη σημασία από τα καθαυτά «κοιτάσματα». Ή για να το πούμε αλλιώς, τα «κοιτάσματα» «υπάρχουν» ή «δεν υπάρχουν», όχι αναλόγως μετρήσεων, αλλά αναλόγως εθνικών συμφερόντων. Η παράξενη φύση τους έγινε καλύτερα αντιληπτή από τα όσα ακολούθησαν.

ΓΕΩΤΡΥΠΑΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΕΝ ΕΤΕΙ 2017-2018

Φαίνεται πως τα γεωτρύπανα κινούνται εξόχως αργά, γιατί η επόμενη φορά που ακούσαμε κάτι περί διερεύνησης του πλούτου της αληθοΑΟΖ, ήταν έξι ολόκληρα χρόνια αργότερα. Βέβαια εκείνο που στην πραγματικότητα κινείται εξόχως αργά είναι η εξέλιξη του διακρατικού ανταγωνισμού στη Μέση Ανατολή και οι δυνάμεις αποσταθεροποίησης στο εσωτερικό του τουρκικού κράτους. Τον Ιούλιο του 2016, ένα πραξικόπημα εκδηλώθηκε στην Τουρκία. Ακολούθησαν εκκαθαρίσεις στο εσωτερικό των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων και της δημόσιας διοίκησης.¹⁵ Ένα μήνα μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα, στα τέλη του Αυγούστου του 2016, ο τουρκικός στρατός ξεκίνησε την «επιχείρηση Ασπίδα του Ευφράτη» στη βόρεια Συρία με στόχο την κατάληψη της πόλης Αλ Μπαμπ.

Από τη σκοπιά του ελληνικού κράτους, όλα τούτα ήταν τεράστιες ευκαιρίες. Στα τέλη του 2016, ενώ το τουρκικό κράτος είχε εμπλακεί στη Συρία, οι Έλληνες κανόνισαν την αποτυχία των διαπραγματεύσεων για το κυπριακό στο Μον Πελερέν. Τον Μάρτιο του 2017, ενώ οι διαπραγματεύσεις για το κυπριακό ετοιμάζονταν να ναυαγήσουν οριστικά στο Κραν Μοντανά, τα υπουργεία Ενέργειας και Εξωτερικών των αληθοκυπρίων ασχολούνταν με την υπογραφή μιας συμφωνίας μεταξύ της ιταλικής εταιρείας πετρελαίων ENI και της «κυπριακής δημοκρατίας». Η συμφωνία αφορούσε τη συνέχιση της διερεύνησης του πλούτου της αληθοΑΟΖ, που όπως είδαμε είχε σταματήσει έξι χρόνια πριν, το 2011. Και πράγματι: στις 3 Ιουλίου του 2017 οι διαπραγματεύσεις στο Κραν Μοντανά κατέρρευσαν. Λίγο παραπάνω από μια εβδομάδα μετά, στις 12 του Ιουλίου, το γεωτρύπανο «West Capella» της «γαλλοϊταλικής κοινοπραξίας TOTAL - ENI» κατέφτασε στο «οικόπεδο 11».¹⁶

Η ελληνική εθνική γεωλογία είχε πάρει φωτιά. Οι Έλληνες μαχόμενοι δημοσιογράφοι έσπευδαν να πάρουν συνέντευξη από τον επικεφαλής της «Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας», Φατίχ Μπριόλ, και να του αποσπάσουν δηλώσεις σύμφωνα με τις οποίες «μπορώ να σας πω με βεβαιότητα ότι μιλάμε για αποθέματα που κατ'ελάχιστον είναι ανάλογα αυτών της Νορβηγίας».¹⁷ Ταυτόχρονα, ο κύριος Κοτζιάς γενίκευε το ζήτημα στη Βουλή των Ελλήνων:

Θα δούμε τουρκικές προκλήσεις; Πιθανόν. Μη θεωρείτε ότι οι Τούρκοι είναι αήττητοι. Κοιτάξτε με τι ευκολία οι ισλαμιστές-τζιχαντιστές κατέστρεψαν μεγάλο μέρος του τουρκικού μηχανισμού μέσα στην ίδια τη Συρία και τα μεγάλα προβλήματα που έχει η τουρκική στρατιωτική μηχανή εκεί. Δεν υποτιμώ αλλά ούτε θέλω να υπερτιμώ κανέναν. Πρέπει κανείς να διαμορφώνει τις συμμαχίες του, να έχει την απαιτούμενη στρατηγική, να έχει κοινή συνεργασία με την Κύπρο.¹⁸

Αυτή η διόλου γεωλογική τοποθέτηση μάς δίνει να καταλάβουμε πως εκτός από τα αμφίβολης οντολογίας κοιτάσματα, το ελληνικό κράτος αναφέρεται και σε ένα πολύ ευρύτερο πεδίο. Δηλαδή στη διάλυση της Μέσης Ανατολής και τους τρόπους με τους οποίους αυτή η διάλυση επηρεάζει τα συμφέροντα, τις πολεμικές εμπλοκές και τελικά τη συνοχή του τουρκικού κράτους.

Τεχνογεωλογικά μιλώντας, από την άλλη, η γεώτρηση στο «Οικόπεδο 11» δεν τα πήγε πολύ καλά. Στα μέσα του Σεπτεμβρίου του 2017, ο υπουργός Ενέργειας της αληθοκύπρου, που για κάποιον αδιανόητο λόγο λέγεται κύριος Λακκοτρύπης (sic), ανακοίνωσε ότι «πέρα [από] τις ποσότητες, τα υπόλοιπα [ήταν] ενθαρρυντικά! Ο Λακκοτρύπης, τουλάχιστον, αισιοδοξούσε:

Η συγκεκριμένη γεώτρηση έδειξε ότι υπάρχει γεωλογική δομή τύπου Zohr. Δεν είμαστε απογοητευμένοι. Οι προοπτικές είναι ότι οι μεγάλες ανακαλύψεις θα βρεθούν στα γειτονικά τεμάχια.¹⁹

Εμείς, ορμώμενοι από τη συγκεκριμένη κοινωνική μας εμπειρία, όταν ακούμε για «μεγάλες ανακαλύψεις σε γειτονικά τεμάχια», αμέσως σκεφτόμαστε παπατζή στην Ομόνοια. Φαίνεται όμως πως δεν ισχύει το ίδιο από τη σκοπιά των εθνογε-

ΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ

Αυτή η φωτογραφία είναι η δημοφιλέστερη εικονογράφηση «πλατφόρμας» στον ελληνικό τύπο. Προφανώς λόγω της αρμονικής συνύπαρξης γεωλογίας και στρατού.

ωλόγων. Οι αρμόδιοι των TOTAL, ENI και EXXON ουδόλως προβληματίστηκαν από την αποτυχία και έσπευσαν να δηλώσουν την πίστη τους στα «γειτονικά τεμάχια». Η επόμενη διερευνητική γεώτρηση στην αληθοΑΟΖ έλαβε χώρα την πρωτοχρονιά του 2018, προφανώς με την ελπίδα να βρίσκονται όλοι σε διακοπές. Οι αυτουργοί ήταν η «κοινοπραξία των ENI - Total» και ετούτη τη φορά ο στόχος ήταν ακόμη περισσότερο αμφιλεγόμενος από ό,τι τις προηγούμενες δύο. Πράγματι, αρκεί μια ματιά στο χάρτη για να αντιληφθούμε ότι το υποτιθέμενο «οικόπεδο 6» βρίσκεται σε ένα σημείο με ελάχιστη σχέση με το νησί της Κύπρου. Κατά συνέπεια το τουρκικό κράτος θεωρεί πως ένα σημαντικό τμήμα του «τεμαχίου» ανήκει στην Τουρκία και το υπόλοιπο στην Αίγυπτο.²⁰ Το γεγονός αναμενόμενα οδήγησε σε «θωράκιση του σημείου της γεώτρησης» με «δύο ζώνες ασφαλείας πέραν του σημείου όπου βρίσκεται το γεωτρύπανο»:

Η πρώτη σε ακτίνα 500 μέτρων, εντός της οποίας απαγορεύεται η είσοδος τόσο από θάλασσα όσο και από αέρα, και η δεύτερη στα 5 ναυτικά μίλια όπου όσοι εισέρχονται θα εκτρέπουν την πορεία τους.²¹

Ας συνοψίσουμε: Η ημερομηνία που συνέβαιναν αυτά ήταν η 29η Δεκεμβρίου του 2017. Η «τουρκική προκλητικότητα» απασχολούσε τα ελληνικά ΜΜΕ για περίπου ένα χρόνο. Ενώ ο ελληνικός λαός αναρωτιόταν (λέμε τώρα...) τι μύγα είχε τσιμπήσει τους Τούρκους, το ελληνικό κράτος προσπαθούσε να εκμεταλλευθεί το τουρκικό πραξικόπημα και την ταυτόχρονη εμπλοκή του τουρκικού στρατού στη Συρία. Κανόνισε την «αποτυχία των διαπραγματεύσεων για το κυπριακό» και προχώρησε σε «διερευνητικές γεωτρήσεις» σε περιοχές που δεν είχε τολμήσει να αγγίξει για τα έξι προηγούμενα χρόνια. Στις 29 του Δεκεμβρίου «ζώνες ασφαλείας όπου απαγορευόταν η είσοδος» στήθηκαν σε ένα σημείο της θάλασσας νοτίως και δυτικά της Κύπρου, που ήταν γνωστό ότι διεκδικείτο από το τουρκικό κράτος. Αυτό είναι το υλικό από το οποίο προέρχεται η «τουρκική προκλητικότητα» που τόσο απασχόλησε τον δημόσιο λόγο κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους.

Το γεγονός ότι η «διερευνητική γεώτρηση» στο «οικόπεδο 6» δεν συνάντησε σημαντική τουρκική αντίδραση, άνοιξε την όρεξη για περισσότερα: ο επόμενος στόχος ήταν «η θέση σουπιά του οικοπέδου 3», μια ονομασία που προέρχεται από το συμπαθές θαλάσσιο ον που συνηθίζει να πετάει μελάνι με στόχο τη συσκότιση, συνεπώς θα ταίριαζε σε οποιαδήποτε σοβαρή ελληνική εφημερίδα.

Ο συσχετισμός έγινε σαφέστερος τους επόμενους μήνες.

ΤΟ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ «ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΠΡΟΚΛΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ», 2018

Η γεώτρηση στο «οικόπεδο 6» συνεχίστηκε τον πρώτο μήνα του 2018 μαζί με επιθετικούς θορύβους. Όταν τελικά, στις αρχές του Φλεβάρη, η «διερευνητική γεώτρηση» στο «οικόπεδο 6» ολοκληρώθηκε, το κλίμα ήταν θριαμβευτικό και ο κύριος Λακκοτρύπης μπορούσε να μιλάει για «σαφή επιβεβαίωση της ύπαρξης πετρελαϊκού συστήματος και ανθρακικού ταμιευτήρα εντός της κυπριακής ΑΟΖ, παρόμοιοι με αυτού του Αιγυπτιακού κοιτάσματος 'Ζορ'» και «ευρήματα εξαιρετικής ποιότητας». Από τη μεριά της ποσότητας, όμως, τα πράγματα ήταν λιγότερο σαφή: οι εθνογεωλόγοι της ENI σημείωναν ότι «θα πραγματοποιηθούν περαιτέρω έρευνες για να εκτιμηθεί η ποσότητα του φυσικού αερίου στην περιοχή».²²

Αλλά οι «περαιτέρω έρευνες» μπορούσαν να περιμένουν. Η δεύτερη τουρκική εισβολή στη Συρία είχε ξεκινήσει στις 20 του Γενάρη.²³ Η πλατφόρμα διερευνητικών γεωτρήσεων της ENI ξεκίνησε για τη «θέση σουπιά του οικοπέδου 3» στις 9 του Φλεβάρη. Αυτή η γεώτρηση ήταν ακόμη μεγαλύτερης εθνικής σημασίας. Το «οικόπεδο 3» βρίσκεται απέναντι από το Λίβανο και σε θέση που αφορά σαφώς τη βόρεια Κύπρο, αν υποθέσουμε ότι κάποια στιγμή τα δύο κυπριακά κράτη χωρίσουν τα τσανάκια τους. Ξαν να μην έφτανε αυτό, υποτίθεται ότι έχει καθοριστεί

έπειτα από συμφωνία με το κράτος του Λιβάνου, μόνο που αυτή η «συμφωνία» «δεν έχει ακόμη επικυρωθεί από τη Βηρυττό».²⁴ Η γεώτρηση θα επαλήθευε στο βουβό ότι οι ελληνοκύπριοι κατέχουν το σύνολο του θαλάσσιου χώρου γύρω από το νησί δίχως να χρειάζεται να ρωτήσουν κανέναν.

Η προσπάθεια των ελληνοκυπρίων και του ελληνικού κράτους να εκμεταλλευθούν την τουρκική εισβολή στη Συρία για να δημιουργήσουν τετελεσμένα στην Ανατολική Μεσόγειο δεν πέρασε απαρατήρητη στην Τουρκία. Τα ξημερώματα της 10ης του Φλεβάρη, το «οικόπεδο 3» αποκλείστηκε από «τουλάχιστον έξι» τουρκικά πολεμικά πλοία.²⁵ Ταυτόχρονα, ο παράφρονας Ερντογάν προχώρησε σε «επικίνδυνη ρητορική»:

Να μη σχηματιστεί η λανθασμένη εντύπωση ότι οι ευκαιριακές πρωτοβουλίες σχετικά με την εξερεύνηση του φυσικού αερίου στα ανοικτά των ακτών της Κύπρου και στις βραχονησίδες του Αιγαίου διαφεύγουν την προσοχή μας. Προειδοποιούμε από αυτό το βήμα όσους υπερβαίνουν τα όρια τους σε Κύπρο και Αιγαίο για να μην κάνουν λανθασμένους υπολογισμούς. Εμείς δεν μπορούμε να παραγνωρίσουμε τη στάση μας ως κράτος και να πούμε 'ορίστε'. Αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό.²⁶

Ενώ ο παράφρονας ισλαμοφασίστας προκαλούσε κατ' αυτό τον τρόπο, ορισμένοι κύκλοι του ελληνικού κράτους έστησαν ένα παρατήριχο θερμό επεισόδιο στην περιοχή των Ιμίων. Βέβαια, οι πατριώτες δημοσιογράφοι κανόνισαν ώστε αυτό το επεισόδιο να μείνει στη συλλογική μνήμη ως «ο εμβολισμός του Γαύδος». Ταυτόχρονα όμως, και σε πολύ χαμηλότερους τόνους, οι ίδιοι έσπευσαν να μας πληροφορήσουν ότι το πράγμα διέθετε σημαντικό «παρασκήνιο». Η όλη υπόθεση ξεκίνησε όταν το πλοίο ανοικτής θάλασσας «Φούρνοι» πραγματοποιήσε «ελιγμούς» για να αναγκάσει Τούρκους ψαράδες να απομακρυνθούν από τα ελληνικά χωρικά ύδατα. Καθώς αυτού του είδους οι «ελιγμοί» είναι προφανώς οι ίδιοι που κατά καιρούς οδηγούν σε πνιγμό τους μετανάστες που προσπαθούν να διασχίσουν το Αιγαίο, η υπόθεση εξελίχθηκε σε συσώρευση πολεμικών σκαφών στην περιοχή και «εικονική ναυμαχία». Το ποιος ακριβώς κανόνισε τη «ναυμαχία» και τη συμμετοχή του «Γαύδος», παρέμεινε μυστήριο. «Ανεπιβεβαίωτες πληροφορίες» επέμεναν ότι η εντολή είχε προέλθει από «το Επιτελείο των Ενόπλων Δυνάμεων», ενώ «καλά ενημερωμένες πηγές» σημείωναν ότι, μετά το τράκο, «από τον θάλαμο επιχειρήσεων του Λιμενικού επικράτησε σιγή ιχθύος». Τα υπονοούμενα ότι κάποιοι είχαν λερωμένη τη φωλιά τους θάφτηκαν κάτω από τη γενική πατριωτική αγανάκτηση, αλλά ακούστηκαν από όσους έπρεπε να ακουστούν.²⁷

Πέρα απ' όλα αυτά, φαίνεται πως η τουρκική επίδειξη δύναμης στη Συρία, το Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο έπεισε το ελληνικό κράτος ότι η επιστροφή στη στάση αναμονής ήταν η πλέον ενδεδειγμένη συνέχεια. Ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας χρησιμοποίησε το επεισόδιο του «Γαύδος» για να κλείσει προσωρινά τον κύκλο της «τουρκικής προκλητικότητας». Η φράση που χρησιμοποίησε απευθυνόμενος στον κυβερνήτη του Γαύδος ήταν «υπέδειξες ψυχραιμία και η ψυχραιμία είναι γενναιότητα».²⁸ Από εκεί κι έπειτα, η «ψυχραιμία» παρέχόταν με το καντάρι. Ο αποκλεισμός του ελληνικότατου «οικόπεδου 3» από τουρκικά πολεμικά αντιμετωπίστηκε σαν να αφορούσε περισσότερο την Ιταλία και την Ε.Ε. παρά την Ελλάδα και τους Ελληνοκύπριους. Ο εμβολισμός του «Γαύδος» παρουσιάστηκε σαν εμβολισμός ενός πλοίου περίπου διεθνούς ιδιοκτησίας, αφού «χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την αντιμετώπιση της λαθρομετανάστευσης». Ακόμη και η πτώση ενός αεροπλάνου αποδόθηκε στην πανθομολογούμενη αδυναμία των Μιράζ 2000 να ξεχωρίσουν τον ουρανό από τη θάλασσα. Ψυχραιμία και αναμονή ήταν η νέα γραμμή έπειτα από δώδεκα μήνες «τουρκικών προκλήσεων».

ΚΟΙΤΑΣΜΑΤΑ

Τον Μάρτιο του 2010, η «Αμερικανική Γεωλογική Επιθεώρηση» αποφάσισε να εκτιμήσει τα «κοιτάσματα» της περιοχής. Το σημείο όπου βρίσκονταν τα «κοιτάσματα» ήταν ομολογουμένως παράξενο...

Η ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΤΕΛΟΣ

Το επίσημο τέλος της πιο πρόσφατης περιόδου «τουρκικής προκλητικότητας» κηρύχθηκε στις 17 του Απρίλη. Τότε, ο γνωστός σημαιοφόρος Πάνος Καμμένος χρησιμοποίησε το γνωστό επεισόδιο με τους ναζιστές και τη σημαία στη νησίδα «ανθρωποφάγος», για να σημειώσει ότι «η υπευθυνότητα» πρέπει να προηγείται της συνήθειας των πατριωτών να χώνουν σημαίες όπου λάχει.²⁹

Νομίζουμε πως αυτή η πρόσφατη επίδειξη λογικής από τη μεριά του ελληνικού κράτους μπορεί να είναι καθησυχαστική, μόνο αν αρκείται κανείς να παρακολουθεί την επικαιρότητα μέρα με τη μέρα. Αν αντιθέτως κάνουμε τον κόπο να ρίξουμε μια ματιά στο πρόσφατο παρελθόν, όπως προσπαθήσαμε στα όσα προηγήθηκαν, τα συμπεράσματα δεν είναι διόλου καθησυχαστικά.

Το πρώτο συμπέρασμα είναι ότι οι ελληνικές γεωλογικές ενασχολήσεις στην Ανατολική Μεσόγειο και το Αιγαίο εξελίσσονται εδώ και τουλάχιστον δεκαπέντε χρόνια, από την κήρυξη της κυπριακής ΑΟΖ το 2003.

Το δεύτερο συμπέρασμα είναι ότι αυτές οι γεωλογικές ενασχολήσεις στοχεύουν λιγότερο στην ανακάλυψη «κοιτασμάτων» και περισσότερο στη δημιουργία τετελεσμένων σχετικά με την εθνική κυριαρχία στη θάλασσα. Θα πρέπει να έχουμε υπ' όψη ότι η κυριαρχία στη θάλασσα δεν αφορά αποκλειστικά τα «κοιτάσματα». Τείνει να περιλαμβάνει και πολύ πιο προσγειωμένα ζητήματα, όπως η διέλευση αγωγών, το ψάρεμα, η κίνηση και η στρατιωτική προστασία των εμπορικών πλοίων. Επίσης περιλαμβάνει τις θέσεις του πολεμικού ναυτικού και τις βάσεις του. Ειδικά στην περίπτωση της Κύπρου, περιλαμβάνει την ιδιοκτησία ενός νησιού με τεράστια στρατηγική σημασία. Είναι δηλαδή ζήτημα ζωής και θανάτου, τόσο για την Ελλάδα, όσο και για την Τουρκία.

Το τρίτο συμπέρασμα είναι ότι οι γεωλογικές ενασχολήσεις είναι άμεσα συνδεδεμένες με τα τεκταινόμενα στη Μέση Ανατολή. Ανασύρονται σε περιόδους όπου το ελληνικό και το ελληνοκυπριακό κράτος θεωρούν πως το τουρκικό κράτος αντιμετωπίζει προβλήματα. Χρησιμοποιούνται ως δοκιμές της τουρκικής επιχειρησιακής ετοιμότητας και ως έμπρακτες προκλήσεις που αποσκοπούν να δοκιμάσουν τα όρια της τουρκικής ανοχής.

Το τέταρτο συμπέρασμα είναι ότι αυτού του είδους οι κινήσεις του ελληνικού κράτους δεν έχουν κανέναν αντίπαλο στο εσωτερικό της χώρας. Για περισσότερο από ένα χρόνο το ελληνικό κράτος εκμεταλλευόταν την κατάσταση στη Μέση Ανατολή για να δοκιμάσει τις τουρκικές δυνατότητες και αντοχές. Για περισσότερο από ένα χρόνο παρουσίαζε τις κινήσεις του ως «τουρκική προκλητικότητα». Και όλα αυτά τα παραμύθια καταπόθηκαν αμάσητα. Το ελληνικό κράτος επιδεικνύει δυνατότητες καθολικού χειρισμού του δημόσιου λόγου, δοκιμάζει την πατριωτική συνοχή των υπηκόων του και παίρνει διδάγματα που θα φανούν πολύ χρήσιμα σε μελλοντικές εφαρμογές της ίδιας στρατηγικής.

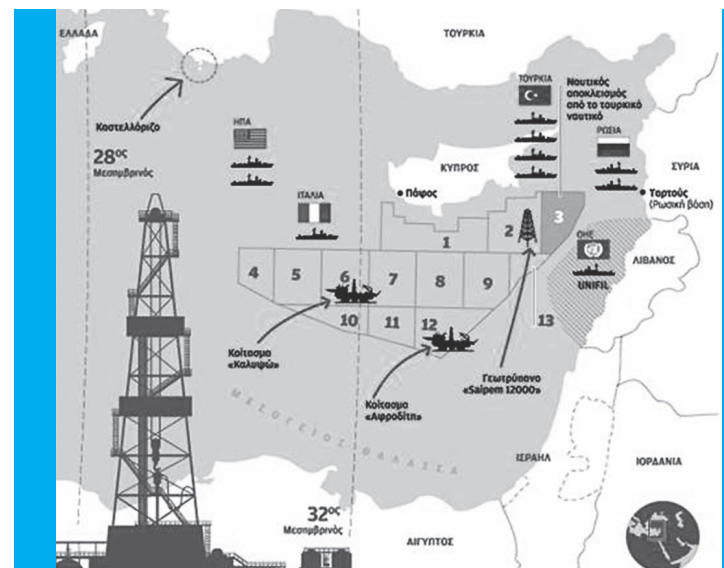
Το πέμπτο συμπέρασμα είναι ότι αυτές οι «μελλοντικές εφαρμογές» δεν θα αργήσουν. Η άμεση εμπλοκή του τουρκικού στρατού στη Συρία εξελίσσεται εδώ και δύο χρόνια. Ταυτόχρονα η «σύγκρουση με το ISIS» μετατρέπεται σε διακρατικό πόλεμο. Η διάλυση της Μέσης Ανατολής δεν θα σταματήσει. Ούτε και η προσπάθεια του ελληνικού κράτους να την εκμεταλλευθεί.

Το έκτο συμπέρασμα είναι ότι όταν μιλάμε για ελληνοτουρκική σύγκρουση, δεν πρέπει να υποθέτουμε ότι τα πάντα είναι ελεγχόμενα. Το επεισόδιο του «Γαύδος» θα μπορούσε να έχει εξελιχθεί σε ένα επεισόδιο τύπου «Ιμίων». Όπως είδαμε, υπήρξαν υπονοούμενα ότι αυτό το επεισόδιο προκλήθηκε από στοιχεία στο εσωτερικό του ελληνικού κράτους που για άγνωστους λόγους βρέθηκαν «εκτός γραμμής» και επίσης με άγνωστους τρόπους χρειάστηκε να επανέλθουν «εις την τάξιν».

Το τουρκικό κράτος, καθώς μιλάμε, πρέπει να επιδείξει ότι μπορεί να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του «δόγματος των δυόμισι πολέμων», όχι ευκαιριακά, αλλά σε βάθος χρόνου. Και σχεδιάζει τις δικές του «γεωτρήσεις στην Ανατολική Μεσόγειο» δίχως να παραμελεί τη μάχη με τους Κούρδους, την επικείμενη διακρατική σύγκρουση στη Μέση Ανατολή και τις βραχονησίδες του Αιγαίου.³⁰ Το ελληνικό κράτος από τη μεριά του, θα δοκιμάσει ξανά τις τουρκικές δυνατότητες. Ήδη οι Έλληνες ιθύνοντες επιχαίρουν για την «τουρκική οικονομική κρίση» που κατά τη γνώμη τους δεν είναι παρά τεχνική έκφανση της αποσταθεροποίησης του τουρκικού κράτους. Ήδη αναμένουν την εμπλοκή του Ισραήλ στο συριακό σφαγείο. Περισσότερο απ' όλα πάντως, θα πρέπει να χαίρονται για την επιτυχία με την οποία όλα αυτά μπορούν να συσκευάζονται ως «τουρκική προκλητικότητα».

Πρόκειται για δυνατότητες που θα χρησιμοποιηθούν αφειδώς στο μέλλον.

1. Το γεγονός παραδέχονται και υπεράνω πάσης υποψίας πατριώτες: Κωνσταντίνος Φίλης, «Η Τουρκία και η Κυπριακή ΑΟΖ», *Καθημερινή*, 17/2/2018.
2. Σταύρος Λυγερός, «Η Σημασία Ανακήρυξης της Ελληνικής ΑΟΖ», *Καθημερινή*, 23/1/2011. Χρησιμοποιούμε επίσης το άρθρο του υποναύρχου Ηρακλή Καλογεράκη, «Ελλάδα, Τουρκία και ΑΟΖ: Επικίνδυνες είναι πλέον οι Καθυστερήσεις», *elzoni.gr*, χ.χ [γραμμένο κάπου στο 2011, πρόσβαση 7/5/2018], καθώς και το διαφωτιστικό άρθρο «Οικόπεδο 12» της ελληνικής *wikipedia*, όπως είχε τον Μάιο του 2018.
3. Autonomie Antifa, *Η Στρατηγική της Ανατολικής Μεσογείου*, 2015, σ. 162-173.
4. Ηλίας Νικολαΐδης, «Μπορεί το Πετρέλαιο να Σώσει την Ελλάδα;», *BHMAgazino*, 25/9/2012.
5. Η ευτράπελη όψη του έργου θίγεται ακροθιγώς στο Autonomie Antifa, *Η Στρατηγική...*, ό.π., σ. 166-167.
6. Η επίγνωση των προθέσεων του ελληνικού κράτους έφτασε μέχρι τον (ημι)δημόσιο λόγο. Σχετικά δες το κείμενο «Η Γεωπολιτική της Ελλάδας» που αναρτήθηκε στον ιστότοπο *Stratfor.com* το Καλοκαίρι του 2010.
7. Ηλίας Νικολαΐδης, «Μπορεί το Πετρέλαιο να Σώσει την Ελλάδα;», *BHMAgazino*, 25/9/2012.
8. Εφημερίς της Κυβερνήσεως, Αρ. Φύλλου 179, 22 Αυγούστου 2011, σ. 3873. Αυτή η πολυσήμαντη διατύπωση αντικαθιστούσε μια πολύ απλούστερη παράγραφο του νόμου του ν. 2289/1995, σύμφωνα με την οποία «το δικαίωμα αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων που υπάρχουν στις χερσαίες, υπολίμνιες και υποθαλάσσιες περιοχές της χώρας, όπως αυτές ορίζονται από το άρθρο 148 παρ. 1 του Μεταλλευτικού Κώδικα, ανήκει αποκλειστικά στο Δημόσιο»- *Εφημερίς της Κυβερνήσεως*, Αρ. Φύλλου 27, 8 Φεβρουαρίου 1995, σ. 2037.
9. Η κίνηση ήταν ιδιαίτερως σοβαρή γιατί άλλαζε την αμοιβαία αποδεκτή γλώσσα των ελληνοτουρκικών διαπραγματεύσεων από την «υφαλοκρηπίδα» στην «ΑΟΖ»- δες «Τι Απέγινε η "Τουρκική Προκλητικότητα"», *Antifa* #57, 10/2017.
10. Κατά τη γνώμη των Ελλήνων έκτοτε, αν αρκετά κράτη υιοθετούν τη «Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας», αυτή αποκτά «τη δύναμη του εθνικού δικαίου, δεσμεύοντας, δηλαδή, και τα κράτη που δεν είναι συμβαλλόμενα». Αυτή η διόλου προκλητική επιχειρηματολογία αναπτύσσεται στο Ανδρέας Ιακωβίδης, «Απαιτείται μια Αλλαγή Νοοτροπίας στην Τουρκία», *Καθημερινή*, 15/2/2018. Ο Ιακωβίδης έχει διατελέσει γενικός διευθυντής του κυπριακού υπ.Εξ.
11. «U.S. Company to Begin Drilling in Cyprus Offshore Waters by Year End», *oilprice.com*, 23/6/2011, πρόσβαση 2/5/2018.
12. Carol Ament, «Full speed ahead for Cyprus drilling», *famagusta-gazette.com*, 19/8/2011. Χρησιμοποιούμε τις πηγές του άρθρου «Οικόπεδο 12» της ελληνικής *Wikipedia*- αλλά τις επαληθεύουμε πρώτα.
13. Βρήκαμε το γεγονός να αναφέρεται από τον Τούρκο υπ.εξ κύριο Τσαβούσογλου που, για ευνόητους λόγους, έχει μάθει τις ημερομηνίες απ' έξω- Βασίλης Νέδος, «Τσαβούσογλου στην "Κ": Θα Προστατεύσουμε την Υφαλοκρηπίδα μας», *Καθημερινή*, 4/2/2018.
14. «Γιατί δεν Αξιοποιήθηκε το "Αφροδίτη"», *politis.com.cy*, 24/12/2017.
15. Όλοι θυμόμαστε τη χαρά των ελληνικών εφημερίδων (δηλαδή των ελληνικών υπουργείων Άμυνας και Εξωτερικών) με τους «άπειρους Τούρκους πιλότους». Φαίνεται πως 265 από τους 400 Τούρκους πιλότους μαχητικών αεροσκαφών απομακρύνθηκαν από τις θέσεις τους. Γενικές εκτιμήσεις της αποδυνάμωσης του τουρκικού στρατού περιλαμβάνονται στο «Gauging the Strength of the Turkish Military», *Geopolitical Futures.com*, 10/5/2018.
16. Βασίλης Νέδος, «Χωρίς τουρκική Όχληση η Έναρξη Γεωτρήσεων στην ΑΟΖ Κύπρου», *Καθημερινή*, 13/7/2017.
17. «Τα Κοιτάσματα της Ανατολικής Μεσογείου είναι σαν αυτά της Νορβηγίας», *ΚΚαθημερινή*, 30/7/2017.
18. Γιώργος Μπουρδάρης, «Τσίπρας: Η Λευκωσία θα έχει τη Στήριξη Ε.Ε.», *Καθημερινή*, 12/7/2017.
19. «Μικρό και μη Εμπορεύσιμο το Κοίτασμα στο Οικόπεδο 11 της Κυπριακής ΑΟΖ», *Καθημερινή*, 13/9/2017.
20. Άγγελος Συρίγος, «Πραγματικός Στόχος είναι το Τεμάχιο 6», *Καθημερινή*, 30/7/2017.
21. Απόστολος Τομαράς, «Αρχίζουν οι Γεωτρήσεις στην Κυπριακή ΑΟΖ», *Καθημερινή*, 29/12/2017.
22. Βασίλης Νέδος, «Κύπρος: Φυσικό Αέριο στο Οικόπεδο 6», *Καθημερινή*, 9/2/2018. Τελικά οι «πρώτες εκτιμήσεις» μιλούν για «έξι ως οκτώ τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια φυσικού αερίου» και οι έρευνες συνεχίζονται- Βασίλης Νέδος, «Απειλές σε Κύπρο και Εταιρείες», *Καθημερινή*, 14/2/2018.
23. «Ρέει το Αίμα στο Αφρίν», *Καθημερινή*, 23/1/2018.
24. Κωνσταντίνος Φίλης, «Η Τουρκία και η Κυπριακή ΑΟΖ», *Καθημερινή*, 7/2/2018.
25. Βασίλης Νέδος, «Πυρετός Επαφών μεταξύ Λευκωσίας, Ρώμης, Βρυξελλών», *Καθημερινή*, 13/2/2018.
26. Βασίλης Νέδος, «Επικίνδυνη Ρητορική από Ερντογάν», *Καθημερινή*, 13/2/2018.
27. Πάννης Σουλιάτης, «Το Παρασκήνιο του Επεισοδίου στα Ίμια», *Καθημερινή*, 16/2/2018.
28. Δώρα Αντωνίου, «Τσίπρας: "Ανεύθυνη Στάση, σε Κίνδυνο Ανθρώπινες Ζωές"», *Καθημερινή*, 16/2/2018.
29. «Καμμένος: "Όποιοι υψώνουν σημαίες θα πρέπει να είναι και έτοιμοι να τις υπερασπιστούν"», *Καθημερινή*, 18/4/2018.
30. «Σχέδιο Άγκυρας για Γεωτρήσεις εντός του Θέρους», *Καθημερινή*, 12/5/2018.
31. US Geological Survey, «Assessment of Undiscovered Oil and Gas Resources of the Levant Basin Province, Eastern Mediterranean», *USGS Fact Sheet 2010-3014*, March 2010. <https://pubs.usgs.gov/fs/2010/3014/>, [πρόσβαση 11/5/2018].

ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΤΗΣ «ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΠΡΟΚΛΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ»

Παραθέτουμε ένα χρονολόγιο των ελληνικών και ελληνοκυπριακών «αναζητήσεων για πετρέλαιο». Μας φαίνεται χρήσιμο, αφού αποδεικνύει ότι οι «πρωτοβουλίες» που αφορούν την «ΑΟΖ» και τα «πετρέλαια» προέρχονται από την ελληνική και όχι από την τουρκική πλευρά.

Μάρτιος 2010: Η «Αμερικανική Γεωλογική Επιθεώρηση» προχωρά σε εκτιμήσεις των κοιτασμάτων της Ανατολικής Μεσογείου.

Μάιος 2010: Ο «Γιωργάκης» στο Καστελόριζο.

Αύγουστος 2010: Πρώτη επίσκεψη ισραηλινού προέδρου στην Αθήνα.

Δεκέμβριος 2010: Το Ισραήλ αναγνωρίζει τα κυπριακά «οικόπεδα».

Αύγουστος 2011: Ο ελληνικός νόμος «περί υδρογονανθράκων» συμπεριλαμβάνει την έννοια «ΑΟΖ».

19 Σεπτεμβρίου 2011: Διερευνητική γεώτρηση στο «Οικόπεδο 12». Η εκμετάλλευση του κοιτάσματος «Αφροδίτη» παραμένει ασύμφορη έως σήμερα.

21 Σεπτεμβρίου 2011: Το τουρκικό κράτος κηρύσσει υφαλοκρηπίδα με τη Βόρειο Κύπρο.

Οι ΗΠΑ αναχωρούν από το Ιράκ - Αραβική Άνοιξη - Διάλυση της Συρίας - Ανάδυση του ISIS - Τριμερείς συνεργασίες του ελληνικού κράτους.

Ιούλιος-Αύγουστος 2016: Πραξικόπημα στην Τουρκία - Πρώτη τουρκική εισβολή στη Συρία.

Δεκέμβριος 2016: Ναυάγιο των «διαπραγματεύσεων για το κυπριακό».

Μάρτιος 2017: Το ελληνοκυπριακό κράτος συνάπτει συμφωνίες με πετρελαϊκές εταιρείες.

3 Ιουλίου 2017: Επσημοποίηση του ναυαγίου των «διαπραγματεύσεων για το κυπριακό».

12 Ιουλίου 2017: «Διερευνητική γεώτρηση» στο «οικόπεδο 11». Ανθρακες ο θησαυρός.

1 Ιανουαρίου 2018: «Διερευνητική γεώτρηση» στο «οικόπεδο 6», τμήμα του οποίου διεκδικείται από την Τουρκία. Από ποιότητα εξαιρετικά - από ποσότητα who knows.

20 Ιανουαρίου 2018: Δεύτερη τουρκική εισβολή στη Συρία

10 Φεβρουαρίου 2018: Προσπάθεια «διερευνητικής γεώτρησης» στο «Οικόπεδο 3» για το οποίο δεν υπάρχει συμφωνία με το Λίβανο και το οποίο προφανώς αφορά και τους Τουρκοκύπριους. Παρεμποδίζεται από τουρκικά πολεμικά πλοία.

13 Φεβρουαρίου 2018: Παρατρίχα θερμό επεισόδιο στα Ίμια μετονομάζεται σε «εμβολισμός του Γαύδος».